

Projektansökan

Kompetensfondens diarienummer: 326-597/2005

Projektnamn: En stad för alla - 2010 !

Kompetensutveckling i stadens nämnder och styrelser om

- **Stockholms stads handikappolitiska program**
- **Organisation, ansvarsområden och instruktioner för stadens handikappråd**

Datum för projektets start och slut: 2005-04-01 – 2006-05-31

Projektledare: en heltidsanställning (alt. två halvtidsanställningar av personer med funktionshinder med erforderlig högskolekompetens)

Handläggaren på fondens kansli: Carina Schmidt

Projektansvarig förvaltning/bolag: Socialtjänstförvaltningen

Ansökan utförd den 1 mars 2005 av: Vera Josefsson, stabschef Socialtjänstförvaltningen och av Riitta-Leena Karlsson, funktionshinderombudsman, SLK

Behandling i Socialtjänstnämnden den 15 mars med facklig information den 4 mars 2005.

Information till Kommunstyrelsens handikappråd den 15 december 2004, den 16 februari 2005 och den 9 februari 2005 samt Socialtjänstnämndens handikappråd den 4 mars 2005.

Projektansökan har reviderats vid två dialogmöten/samtal ; 15/2 och 25/2 2005

Ändring godkänd av (handläggare): Carina Schmidt

Villkor för finansiering från Kompetensfonden/ målkriterier som förväntas uppfyllas i det aktuella projektet:

Sänker verksamhetens kostnader på lång sikt: Bättre tillgänglighet i samhället minskar beroendet av kompenserande stöd- och serviceinsatser i form av assistans och ledsagning.

Ökar andelen förvärvsarbetande och minskar sjukfrånvaron då bättre tillgänglighet på arbetsplatser ger tillgång till arbetsmarknad och minskar bidragsberoende pga arbetslöshet. Även stadens ska vara en attraktiv arbetsplats och fungera som arbetsplats även för personer med funktionshinder.

Utvecklar arbetsorganisationen, ledarskapet och personalens kompetens att uppnå ovannämnda kriterier då de handikappolitiska målen blir kända i stadens nämnder och styrelser och kunskap om nödvändigt synsätt i verksamheternas planering sprids.

Utför uppdrag som är ålagda Kompetensfonden inom stadens aktuella budget.

Övriga förutsättningar som uppfylls i det aktuella projektet:

Projektet är utöver ordinarie verksamhet och den breda kompetensutvecklingssatsningen är av engångskaraktär.

Projektet ska kunna följas upp och utvärderingar och kunskaper ska kunna komma stadens samtliga verksamheter till del.

Projektet ska genomföras så att metoder och arbetssätt ska kunna användas i alla verksamheter i staden.

Alla stadens nämnder och bolag ingår i projektet.

1. Bakgrund och problembeskrivning

Bakgrund

I staden budget för 2005 anges följande: Stockholms stads målsättning är att vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. Handikappolitiskt program uppges som ett huvudsakligt styrdokument för detta arbete och att implementera det handikappolitiska programmet och att stärka handikappolrådets inflytande uppges vara viktiga frågor under åren 2005 – 2007.

I linje med denna ambition har stadens kommunfullmäktige antagit ett handikappolitiskt program. Samtidigt har stadens handikappolråd fått nya instruktioner och en ny organisation och ansvarsområden som innefattar alla verksamhetsområden, även stadens bolag.

Enligt Fullmäktiges beslut ställer genomförandet av det handikappolitiska programmet i staden krav på utbildning och information. Stadens funktionshinderombudsman har ansvar för att en stadsövergripande informations- och utbildningsinsats genomförs. Utbildningen föreslås utformas gemensamt för nämndens/bolagsstyrelsens politiker, för ledamöter i totalt 32 handikappolråd och för ansvariga tjänstemän.

Handikappolitiskt program

Socialtjänstnämnden har haft i uppgift att utarbeta en ny övergripande handikapplan / handikappolitiskt program för staden. Programförslaget har utarbetats i samarbete med ett antal tjänstemän från olika förvaltningar och i samarbete med representation från Kommunstyrelsens handikappolråd.

Det handikappolitiska programmet bygger på de nationella mål som uttrycks i den nationella handlingsplanen för handikappolitiken (prop. 1999/2000:79). Den nationella handlingsplanen bygger i sin tur på FN:s 22 standardregler för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. För var och en av de 22 standardreglerna finns i det nya handikappolitiska programmet inriktningsmål som ska syfta till att Stockholm når det övergripande målet att bli en tillgänglig stad - stad för alla. Det handikappolitiska programmet föreslås vara ett offensivt verktyg i nämnders och styrelsers årliga verksamhetsplanering.

Det handikappolitiska programmet markerar på ett tydligt sätt att handikappaspekterna berör stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Tillgänglighetsfrågan rör inte endast de fysiska aspekterna utan även möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att ta del av och använda sig av information och kunna kommunicera och ta del av samhällslivet. Programmet slår fast att det är varje nämnds och bolagsstyrelsens ansvar att beskriva de problem rörande tillgänglighet som gäller för den egna verksamheten och dessutom avgöra i vilken takt och ordning de ska åtgärdas. Det är därmed också upp till varje nämnd och bolagsstyrelse att kostnadsberäkna de åtgärder som krävs. Inriktningsmålen som beskrivs i det handikappolitiska programmet behandlar det arbete som krävs i staden som helhet. Alla kapitlen berör därmed inte nämnder och bolagsstyrelser i samma omfattning.

De prioriteringar som görs på det handikappolitiska området bestäms ytterst i stadens budget för varje år. Dessa områden måste beröras i den egna verksamhetsplanen i form av åtaganden. Uppföljning av planerade insatser ska ske i anslutning till bokslut och verksamhetsberättelse.

Stadens handikapplan kommer således att bestå av det handikappolitiska programmet och av nämnders och styrelser verksamhetsplaner med åtgärder som bidrar till att skapa en tillgänglig stad – en stad för alla. Detta arbetssätt ersätter tidigare rutiner med en central handikapplan för staden som helhet och lokala handikapplaner kopplade till nämnderna.

Det handikappolitiska programmet ska fungera som grund för stadens handikappolitik under ett antal år. Förutsättningarna för det handikappolitiska arbetet kommer under denna period att genomgå förändringar i form av förändrad lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd. Socialtjänstnämnden har i uppgift att följa omvärldsförändringar på detta område och ansvaret att ge förslag på eventuella förändringar av det handikappolitiska programmet.

Handikapprådets inflytande

I linje med innebörden i det handikappolitiska programmet har stadens fullmäktige i oktober 2004 fastställt nya instruktioner för stadens handikapråd och i november 2004 har kommunstyrelsen beslutat om en ny organisation och ansvarsområden vilket innebär att staden har 32 handikapråd för att stadens nämnder och styrelser ska förbättra den lagstadgade skyldigheten att samverka med handikapporganisationer. Handikapprörelsen gör en viktig samhällsinsats bl.a. genom att följa och rapportera om livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning, peka på behov och brister, föreslå lösningar och medverka både i debatten och i det konkreta arbetet för att bygga ett samhälle för alla.

De nya instruktionerna för arbetet i såväl kommunstyrelsens centrala handikapråd som de nämndanknutna råden skall ge den grundläggande strukturen för att organisationernas insyn och inflytande ska vara möjligt. För att dels stärka samarbetet över verksamhetsgränser och dels underlätta handikapporganisationernas rekrytering av ledamöter till handikappråden införs med de nya instruktionerna möjligheten att flera nämnder och/eller bolag delar på ett och samma handikapråd. Följande verksamhetssektorer/nämnder måste dock ha ett eget handikapråd; stadsdelsnämnder, socialtjänstnämnden, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och gatu- och fastighetsnämnden. Stadens nämnder, styrelser, förvaltningar och handikapråd måste ges information om de nya arbetsformerna i anslutning till de informationsinsatser som berör arbetet utifrån det handikappolitiska programmet.

Problembeskrivning - problem och utmaningar som motiverar projektet:

- Staden måste uppnå målet att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad 2010
- Staden måste efterleva Plan- och bygglagens krav på eliminering av enkelt avhjälpna hinder på offentliga platser och i lokaler som är till för offentligheten, senast 2010
- Synsätt på alla sektors ansvar i handikappfrågor måste tydliggöras för stadens nämnder och styrelser
- Kompetens om funktionshinderfrågor måste finnas vid budgetarbete och verksamhetsplanering
- Handikapprådets och handikapporganisationers inflytande måste förstärkas

Stadens nämnder och bolag har tidigare haft i uppdrag att upprätta årliga handikapplaner utifrån en mall som följer FN-stadgarna. De separata handikapplanerna, som har producerats vid sidan av ordinarie budget- och verksamhetsplaneringsarbete, har inte förpliktigt till finansierade och kraftfulla åtgärder inom förvaltningarna. Handikapplaner har utarbetas i en anonym formell process vid sidan av det ordinarie budget- och verksamhetsplaneringsarbetet samt med bristande uppföljning av de planerade insatserna med undantag för de tre

förvaltningarna som har tagit del av tillgänglighetssatsningen på 100 mkr/år. Beslutet om ett nytt handikappolitiskt program och integrering av frågorna i det ordinarie budgetarbetet avser att förbättra förutsättningarna att uppnå målet - en stad för alla.

Förvaltningarnas samråd med handikapporganisationer måste förbättras och politiska beslut har därför tagits om ny organisation, ansvarsområden och instruktioner för stadens totalt 32 handikappråd.

Integrering av det handikappolitiska arbetet i den ordinarie verksamhetsplaneringsprocessen och förbättring av samverkan med organisationer i stadens handikappråd förutsätter informations- och utbildningsinsatser för ett antal nyckelfunktioner i stadens nämnder och styrelser och i dess förvaltningar.

2. Mål och syfte

Staden budget för 2005 anger två viktiga stadsövergripande uppgifter inom området "funktionshinder och tillgänglighet". Viktiga frågor under 2005-2007 är att stärka handikapprådets inflytande och implementera det handikappolitiska programmet. Huvudsakliga styrdokumentet är "Ett handikappolitiskt program för Stockholm stad".

Projektet huvudsakliga mål är att utveckla arbetsorganisationen, ledarskapet och personalens kompetens inom handikappolitiska frågor i syfte att uppnå tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionshinder och uppnå målet som en tillgänglig stad.

Projektet ska ge kunskap om de handikappolitiska inriktningsmålen och användbara verktyg som kan användas vid verksamhetsplanering ska leda till en mer tillgänglig stad som leder till ökad delaktighet, minskade insatser av stöd och service i sammanhang där insatserna kompenserar otillgänglighet.

- Ge kunskap om krav samt kunskap om förutsättningar och metoder för arbetet att göra Stockholm till en tillgänglig stad till år 2010.
- Informera om och tydliggöra budskapet i det handikappolitiska programmet för stadens nämnder och styrelser för att ge förutsättningar för det nya arbetssättet vid verksamhetsplaneringsprocesser.
- Informera och implementera handikapprådets nya instruktioner, organisation och ansvarsområdesindelning för att ge förutsättningar för bättre brukarinflytande i stadens olika verksamhetsområden.

3. Process och samarbetspartners

Projektet kommer att genomföra informationsmöten och seminarier för olika målgrupper i samtliga stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser och dess förvaltningar. Ledamöter i handikappråd inbjuds till samma informations- utbildningstillfällen. Omfattningen och innehållet i informationssatsningen varierar beroende på vilken målgrupp aktiviteten vänder sig till.

Aktörer på genomförandeuppgifter kommer att anlitas från olika berörda myndigheter (statliga och primärkommunala) och från handikapporganisationer beroende på vilket kompetensområde den aktuella informationen/seminariet berör utifrån upplägg enligt nedan.

Målgrupp för kompetensutvecklingsinsatser:

- Politiker i stadens nämnder och bolag
- Ledamöter i stadens 32 handikappråd
- Stadsdelsdirektörer, fackförvaltningsdirektörer, bolagsdirektörer och förvaltningarnas ledningsgrupper
- Övriga chefer och verksamhetsansvariga
- Handläggare i planerings- och uppföljningsfunktioner
- Handikapprådets sekreterare

Mål

Genomföra kompetensutvecklingsinsatser till stadens samtliga verksamhetsområden - nämnder och bolag - genom att

- ge kunskap om stadens mål att bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010
- redogöra för innehållet i stadens handikappolitiska program och informera om det aktuella handikappolitiska arbetet och om allas ansvar för att målet enligt ovan ska kunna uppnås
- ge kunskap om Plan- och bygglagens krav på eliminerandet av enkelt avhjälpna hinder
- introducera verktyg/arbetsmaterial för integrering av det handikappolitiska arbetet in i det ordinarie budget- och verksamhetsplaneringsarbetet
- ge kunskap om handikapprådets nya instruktioner, organisation och ansvarsområden

Genomförande

Projektet är stadsövergripande men organiseras på socialtjänstförvaltningen i anslutning till funktionshinderombudsmannens verksamhet.

En projektledare ska i samarbete med funktionshinderombudsmannen:

- skapa väglednings-/informationsmaterial på olika medier (textversion, kasset/cd och lättläst)
- planera och genomföra informations-/ utbildningsprogrammet som ska genomföras för nyckelfunktioner under år 2005 inför verksamhetsplaneringsarbetet för år 2006
- planera och genomföra fördjupningsseminarier för berörda målgrupper gemensamt för alla förvaltningar

Informationsmaterial

Produktion i textversion, kasset/cd version med (word/daisy), lättläst version av

- Handikappolitiskt program (material för stadens förvaltningar)
- Kortversion av det handikappolitiska programmet (broschyr för brett användningsområde)
- Handikapprådets instruktioner, organisation och arbetssätt (broschyr)
- Guide om samhällets/stadens stöd och service för personer med funktionshinder (informationsmaterial som kan användas av stadens förvaltningar, företrädesvis i myndighetsutövning)

Informationstillfällen/möten/seminarier

- Information på ordinarie arbetsmöten för direktörer och för ledningsgrupper
- Anpassade seminarier för nyckelfunktioner kring budgetarbete och verksamhetsplanering dvs. verksamhetsansvariga och handläggare i planeringsfunktioner
- Anpassade informationsinsatser för nämnd-/styrelsepolitiker tillsammans med handikapprådsledamöter
- Åtta fördjupningsseminarier utifrån de 16 handikappolitiska inriktningsmål som anges i det handikappolitiska programmet⁴. Uppföljning/utvärdering

Uppföljning/utvärdering av det aktuella projektet:

- Antalet genomförda informationsmöten/seminarier inkl informationsmaterial
- Antal deltagare; politiker, tjänstemän, handikapprådsledamöter
- Utvärdering av informationsinsatserna i projektet
- Uppföljning av förekomsten av handikappolitiska åtaganden i stadens budget och verksamhetsplanering för år 2006
- Uppföljning av arbetet i stadens handikappråd

Uppföljning/utvärdering som förväntas ske på längre sikt, utanför detta projekt är uppföljning av budgetarbete/verksamhetsplanering/utförande (med anledning av nya rutiner enligt det handikappolitiska programmet), utvärdering av handikapprådets arbete (med anledning av nya instruktioner för stadens handikappråd), uppföljning av arbetet med enkelt avhjälpna hinder senast år 2010 och uppföljning av målet att bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

5. Projektbudget

Övrig finansiering: Denna ansökan görs efter samråd med socialroteln. En stor del av informationsinsatser till stadens politiker och handikappråd samt till förvaltningarnas ledningsgrupper med mera genomförs inom ordinarie mötesstrukturer. Informatörer är funktionshinderombudsmannen, projektledaren och berörda sakkunniga i staden och av dessa kostnader finansieras enbart projektledarkostnaden inom detta projekt. Produktion av informationsmaterial ingår inte i projektbudget enligt nedan.

• Projektledning, heltid 14 månader 1/4-05 – 31/5 2006	700.000:-
• Åtta fördjupningsseminarier utifrån handikappolitiska programmets inriktningsmål för berörda målgrupper/förvaltningar/personalkategorier inklusive föreläsararvoden, tillgängliga lokaler, seminariematerial och förtäring (50.000 x 8)	400.000:-
• Dokumentation, uppföljning/utvärdering och övriga kostnader	100.000:-
Totalt	1. 200 000:-